

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань фінансової політики і банківської діяльності
20 листопада 2018 року

Веде засідання перший заступник голови Комітету ДОВБЕНКО М.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...прибув на наше засідання. В реєстраційному листі я бачу сім підписів. Значить, у нас кворум для того, що з 12 народних депутатів, достатній.

Також на засідання у нас запрошені від Міністерства фінансів начальник управління Страхова Наталія Борисівна, є.

Від НАБУ координатор Комітету з питань правового забезпечення діяльності банків і захисту прав кредиторів В'ячеслав Юрійович Лисенко.

Кузнєцов Юрій Анатолійович – заступник начальника управління юридичного департаменту Нацбанку.

Ірина Романівна Мудра – начальник управління реструктуризації "Ощадбанку".

Це тих колег, кого ми запрошували на наше засідання. Тому, колеги, є пропозиція розпочати засідання. Немає заперечень? Дякую.

Вам порядок денний і регламент розданий. У нас зафіксовано три питання. Тому я пропоную, перше питання ми обговоримо у регламенті, який зафіксований в нашому законі. А друге – про план заходів, я пропоную поскільки тут нам треба порадитись, пропоную в форматі обмеженої присутності запрошених, без преси. Бо нам треба обговорити механізм як ми будемо висувати членів нашої конкурсної комісії, а тут є різні варіанти, я хоті би, щоб кожен висловився.

Чи є інші зауваження? З цим побажанням прошу проголосувати порядок денний, регламент. Прошу опустити. Дякую. Одноголосно.

Колеги, перше питання: про проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення процедури проведення фінансової реструктуризації (реєстраційний 9236), внесений Кабінетом Міністрів. Ми домовилися, що доповідати буде від Міністерства фінансів Наталія Борисівна Страхова. Прошу, вам до 5 хвилин.

СТРАХОВА Н.Б. Дякую.

Шановний голову, шановні народні депутати, вашій увазі пропонується проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення процедури фінансової реструктуризації, який був внесений в порядку законодавчої ініціативи Кабінетом Міністрів на розгляд Верховної Ради.

Метою цього проекту закону є усунення окремих перешкод та недоліків законодавства, які були виявлені в ході вже реалізації цього закону. Закон вже у нас діє два роки.

Законопроектом у нас пропонується внести зміни до Закону "Про фінансову реструктуризацію", які дозволять зробити можливим спільне проведення процедури фінансової реструктуризації для кількох боржників, які є пов'язаними особами, але мають різних кредиторів.

Також положеннями цього законопроекту вносяться зміни до закону в частині щодо необхідності визначення умов та критеріїв прощення боргу державним банкам і визначення таких умов Кабінетом Міністрів.

Переглядаються принципи застосування санкцій, які заложені в законі, і покладається це питання на відповідний арбітражний комітет на підставі відповідного арбітражного рішення.

Також законопроектом вносяться зміни до Закону "Про іпотеку" та забезпечення вимог кредиторів та реалізацію обтяжень з метою забезпечення більш точного визначення моменту здійснення позасудового врегулювання звернення, стягнення на предмет іпотеки та/або застосування відповідного позасудового способу звернення стягнення.

Законопроект покликаний створити більш сприятливі умови для здійснення фінансової реструктуризації. Норми законопроекту були узгоджені з банками, у співпраці з банками були розроблені, з Національною асоціацією банків України. І просимо підтримати законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, чи є запитання до Наталії Борисівни? Прошу, Руслан Євгенійович.

ДЕМЧАК Р.Є. Я хочу уточнити. Тобто в процесі реструктуризації було виявлено, що у боржників є майно, яким вони користуються, але не є власниками. Тобто воно або в оренді, або в концесії, або в лізингу, і ви пропонуєте виключити таке майно із переліку, яке підпадає в тому числі і під реструктуризацію. Уточніть, будь ласка, тому що виписана норма, от бачте, я невірно зрозумів.

СТРАХОВА Н.Б. *(Не чути)*

ДЕМЧАК Р.Є. Це якраз зміни в Закон "Про захист економічної конкуренції" 4 прим.1, це перший підпункт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можливо, Ірина швидше знайде. Прошу, Ірина. Може Ірина сказати.

МУДРА І.Р. Тут мова іде про те, що одним із прийнятних сценаріїв для врегулювання проблемної заборгованості є передача майна, яке належить на праві власності боржникові або спорідненій пов'язаній особі, банку у власність. Ну, оскільки боржники не дуже охоче хочуть розпрощатися зі своїм майном, як варіант подальшого розвитку подій є передача цього майна в право власності, на яке набув банк, назад у оперативну оренду або фінансовий лізинг тому ж боржнику або третій особі, яку визначить боржник. Таким чином, майно, яке було у власності боржника, технічно передане у власність банку, щоби зменшити боргову навантаження на боржника, в подальшому назад повертається до боржника у якості оренди. Фактично, концентрації як такої в класичному розумінні не відбувається. І тому отримувати двічі згоду Антимонопольного, ну, є не зовсім ефективно в даній ситуації. Тут мова виключно іде про майно, яке належало боржнику чи його пов'язаній особі, яке в подальшому передається банку у власність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, тоді, якщо нема запитань, мені на праві співдоповіді дозволять взяти слово.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ми... Зараз буде обговорення. Дякую.

Колеги, як уже тут говорила Наталія Борисівна, цей закон уже функціонує два роки. Треба сказати, що і ми в комітеті відслідковували його реалізацію. І я радий, що банківські асоціації теж уважно відслідковували все, що робиться на основі цього закону. Я вважаю, що насправді ми вже маємо певний практичний досвід, хоча за два роки важко говорити великий, але певний є.

Що варто підтримати, так це те, що Міністерство фінансів, разом з державними банками ініціює уточнення і зміни до цього закону. Я вважаю, що це правильна дорога, добрий шлях, тому що будемо відвертими, ми мали сформовані високі очікування щодо цього закону. Ми вважали, що ми значно розширимо наш фронт зниження проблемної заборгованості в банках. Я нагадаю, що у нас більше 55 відсотків – проблемна заборгованість у банківській системі. Якщо це говорити у фізичних гривнях, це більше 600 мільярдів гривень, це дуже велика сума. І, що дуже тривожно, що, на жаль, ця сума не зменшується, навіть якщо ми з вами прослідкуємо протягом цих двох років, коли функціонує цей закон, майже не змінилася.

Ми можемо сказати, що в числі кращих працює тут "Ощадний банк". І, я думаю, що Ірина Романівна виступить, ще скаже кілька думок з приводу того, як у них, що отримується, що не отримується. Але, по-друге, у державних банках важко ця справа йде, хоча найперший у них мав би працювати цей закон, як і в комерційних теж. І ми зараз

маємо з вами серйозну проблему, яким чином все-таки знижувати проблемну заборгованість в банківській системі, тому що це як ярмо на шиї, яке тягне всю систему на дно. І ми сьогодні ніяк не можемо не позбавити кредитування, ми майже не нарощуємо кредитний портфель, фактично це не дає можливості позбавити економіку і тих темпів, які ми маємо, біля 3 відсотків плюс, мінус, явно недостатньо для позбавлення економіки.

Тому не хочу зараз забирати вашу увагу, повторювати суть цього законопроекту, вам розданий. Хочу тільки сказати, що Кабінет Міністрів України є автором цього проекту, тому їх бачення нам з вами зрозуміло. Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради у своєму висновку від 15 листопада висловило зауваження до поданого законопроекту, Національний банк України підтримує прийняття законопроекту за основу та пропонує доповнити його нормою щодо подовження строку дії Закону України "Про фінансову реструктуризацію". Вам роздані їхні пропозиції. Ви бачите, вони пропонують до жовтня 2021 року. Тобто у нас ще рік буде функціонувати цей закон у відповідності до основної позиції тіла закону, а потім вони пропонують на два роки подовжити.

Я думаю, що це слухна пропозиція. Ми маємо сьогодні у зв'язку з такою важкою ситуацією з проблемною заборгованістю у банках використовувати різні засоби, механізми з тим, щоб допомогти банкам вийти із цього ярма.

Хочу сказати, що я впевнений, що до другого читання ми з вами над цими пропозиціями теж уважно попрацюємо. Я впевнений, що будуть і інші пропозиції, нам важливо, щоб вони були, щоб ми максимально збалансованим робили цю частину, яка вважається доповненням і змінами.

Тому, дякую за увагу. На цьому свою співповідь я свою завершив.

Тепер було бажання взяти участь в обговоренні. Прошу, Сергій Вікторович Рибалка.

РИБАЛКА С.В. Михайло Володимирович, повністю погоджуюсь і з вами, і з колегами, що треба якомога швидше прискорити реструктуризацію проблемних кредитів. Тим більше, що сьогодні в державних банках їх 71 відсоток. Але головне – чітко прописати цей законопроект, щоб якомога менше було корупційних ризиків. Тому що чим менше їх буде, тим більше буде шансів, що цей закон можуть використовувати для того, щоб списувати борги державних банків.

Один із цих прикладів: пропонується, що умови та граничні критерії прощення боргу для державних банків встановлюється Кабінетом Міністрів. У мене питання, для чого ми призначаємо правління та незалежні наглядові ради із величезними зарплатами, щоб потім Кабінет Міністрів встановлював і перекладав відповідальність на колегіальні органи?

Друге питання. Чи використовується формулювання, щоб Кабмін в ручному режимі списував сотні мільярдів боргів? І таких прикладів у мене не один, Михайло Володимирович і колеги. Я не хотів би тут сьогодні витрачати на це час, але це важливо. Тобто я пропоную підтримати цей закон у першому читанні, потім доопрацювати, щоб отаких питань, для зловживань, їх не було. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Вікторович.

Різаненко Павло Олександрович. Прошу.

РІЗАНЕНКО П.О. Я б все-таки при розгляді даного законопроекту внесення змін до того, що ми прийняли, що працювало два роки і ще повинен рік працювати, і пропонується продовжити ще на два роки, хотів би все-таки почути від Міністерства фінансів взагалі про якісь успіхи або результати, або хоча б позитивні приклади, навіщо це нам потрібно. Бо у нас у всіх були певні очікування, проводилась інформаційна, роз'яснювальна кампанія, як все буде гарно і прекрасно, але, на жаль, ну, можливо, я щось не бачу, я не бачу тих очікуваних результатів, бажаних, про що говорила мова. На жаль, ми тільки звертаємо увагу на фінансову реструктуризацію по ситуаціям досить неоднозначним, коли по суті проводиться реструктуризація там, де, вибачаюсь, її не

повинно було бути. Я для прикладу можу навести сумнозвісну групу пана Поліщука, власника колишнього банку "Михайлівський", де провели за це літо реструктуризацію по декільком його компаніям, на черзі ще і "Три О", сумнозвісне, яке володіє "Гулівером", яке куплене і збудовано за 450 мільйонів доларів кредиту від "Ощад" і "Ексіму" під 1 відсоток. Уявіть собі! Ніхто ж не проти отримати кредит під 1 відсоток без будь-яких застав і зобов'язань. Ну, такий бланковий кредит. І зараз цей кредит поданий теж на реструктуризацію. І, спостерігаючи за тим, як бенефіціарії цієї ж обладки реструктурували там два кредити, ну, страшно подумати, що буде з реструктуризацією, ну, точніше, ніхто не переживає, що він прийде реструктуризацію. Але я бачу, що даний інструмент в конкретному випадку використовується шахраями, які пограбували свого часу державу там на сотні мільйонів доларів, тому що об'єкт не вартує 450 мільйонів доларів. Всі знають прекрасно, що його там максимум вартість 150-200, але держава профінансувала, ну, ладно це тоді було при злочинній владі, а сьогодні держава дозволяє це реструктуризувати, вийти чистим із води людині, яка це все організувала, яка потопила там, утворила пілосос із банку "Михайлівський", 3 мільярди збитків державі і так далі, і таке інше.

Тому для мене взагалі питання, для чого ми приймали цей інструмент, якщо він несе такі наслідки за собою. Я хочу почути Мінфін, якийсь звіт від них щодо наслідків того, як реалізувався цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Романюк Віктор Миколайович.

РОМАНЮК В.М. Шановні колеги, якщо ви пригадуєте, я був проти цього нормативного акту і аргументував тоді позицію тими наслідками, які ми сьогодні отримуємо, на жаль. Тому що в Україні, в українських реаліях спрогнозувати ситуацію і політичну, і економічну досить просто, я вам скажу відверто. Якщо ви знаєте, там в новітню історію останніх 20 років легко спрогнозувати, чим закінчиться прийняття того чи іншого нормативного акту. Тут ми нічого за останні 20-25 років, абсолютно нічого не придумали.

Зараз ми вже створили певне правове поле, врегулювали його. Зрозуміло, що це правове поле буде використовуватись в зв'язку з тим, що нормативно-правовий акт, який ми приймали, він був недосконалий. Зрозуміло, я тоді прогнозував, що в нього ми почнемо вносити ці всі поправки. Зрозуміло, прогнозовано, що цей нормативний акт буде використовуватись в тому числі в тих схемах, про які сьогодні говорять наші колеги. Це все прогнозовано.

Що робити далі? Оце головне питання. Тому що ми, у нас була проблема зовсім іншого характеру. Насправді, у нас була проблема і це проблема заборгованість, і потрібно було шукати шляхи її вирішення. Замість того, щоб вирішити цю проблему, ми знайшли якийсь... Я не знаю, хто, кому взагалі прийшла в голову ця ідея, відверто вам скажу. Тому що ми, розумієте, ми створили квазіінструмент, який замість того, щоб вирішити проблему, він її підкоректував, законсервував і створив додаткову знову проблему. От десь приблизно ми в тому статусі.

Єдиний позитив я бачу, що на кінець нормативний акт вноситься Кабінетом Міністрів. Тому що у нас же ж нема звички виконавчою гілкою влади чи органами, які відповідають за ту чи іншу галузь, вносити нормативні акти. Зараз зрозуміло, що уже якісь проблеми, критичні проблеми накопились, і нам їх треба вирішувати. Тобто ми зараз стоїмо в позиції, коли ми вже по-іншому не можемо вчинити, і наші проблеми будуть тільки загострюватися. Тобто очевидно, що цей нормативний акт потрібно приймати.

Але, мені здається, що об'єктивно дійсно треба заслуховувати, на якій стадії зараз ми ось в цих реструктуризаціях, конкретно по яким об'єктам. Скільки, півтора року діє нормативний акт? Якийсь більш-менш мінімальний аналіз йому дати для того, щоб ми бачили, що ми вийдемо. І саме головне, знову ж таки нам потрібно акцентуватися на тому, як вирішувати цю проблему глобально, а не ситуативно і створювати додаткові проблеми. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мудра Ірина Романівна, начальник управління реструктуризації "Ощадбанку".

МУДРА І.Р. Дякую.

Шановні народні депутати, шановний голово, я в даному випадку хочу виступити як член спостережної ради, який створення для виконання закону, і як керівник підрозділу в "Ощадбанку", який, власне, займається цими реструктуризаціями. Якщо дати загальну характеристику закону і його дії, так, він не справдив тих очікувань економічних, очікувань, які покладалися на початку його впровадження, але він є досить ефективний.

За весь період, за півтора року, як правильно було відмічено, його дії з травня 2017 року по сьогоднішній день проведено 21 процедуру на загальну суму 27,5 мільярдів гривень. Хочу сказати, що із 580-мільярдного проблемного портфелю, який на сьогодні є в банківській системі України, половина – це якраз ті кредити, які більш-менш піддаються реструктуризації по закону. Тобто по цим кредитам можна зробити висновок, що діяльність може бути перспективною. Решта, половина – це кредити, які залишилися на окупованих територіях, це кредити, які перебувають в глибоких станах судових процесів, і це кредити, які є в портфелі "ПриватБанку". Тому їх реструктуризувати по закону є неможливим.

Таким чином, сума 27,5 мільярдів гривень це є десь біля 10 відсотків від того портфелю, який піддавався реструктуризації. І, як на мене, за півтора року це досить непоганий результат. Кількість закритих процедур на сьогодні 17 на суму 22,8 мільярда гривень. Тільки з діючих процедур – 4 на загальну суму 4,8 мільярда гривень. Основними користувачами цього закону із кредиторів це є один державний банк – "Ощадбанк". Також була процедура "Укргазбанку". Були процедури комерційних банків ("Альфа" і "Індустріалбанку") і також фінансових компаній.

70 відсотків всіх цих процедур, вони належать "Ощадбанку". І я як безпосередній виконавець цих реструктуризацій можу сказати, що закон працює, і ми від нього отримуємо те, що, власне, чекали. На жаль, я не можу коментувати конкретно якісь процедури, але ми не... ну для того, щоби вповноважений орган банку прийняв рішення про той чи інший сценарій конкретної реструктуризації, ми отримаємо звіт незалежного експерта, який є обов'язковим згідно закону. І цей звіт, власне, має підтверджувати перспективність і життєдіяльність майбутнього цього боржника при умові зменшення боргового навантаження.

Приймаючи рішення про реструктуризацію, ми жодним чином не погіршуємо кредитні умови, які фактично... з якими... скажемо так, які фактично ми успадкували. Натомість ми, навпаки, ми намагаємося посилити нашу кредитну операцію чи шляхом додаткового забезпечення, чи шляхом особистої поруки бенефіціарних власників і, ну, як би точно не можна сказати, що ми чи щось прощаємо, чи допомагаємо тим боржникам, які хотіли нажитись на державі, їм це зробити. Тому я вважаю, що якраз цей орган, який створений на виконання закону у вигляді незалежного експерта, він максимально дає нам об'єктивно прозору картину того, чи має шанс цей боржник вижити чи ні. І якщо ми бачимо, що боржник не викарабкається з цього стану більше, ніж за 10 років, ми не приймаємо таке рішення. Тому що іти в реструктуризації там на 20-30 років, ну це, звісно, не є ефективним. Тому ми як орган, який працює на виконання закону, і як державні банки просимо вас підтримати цей законопроект. Він, з однієї сторони, дасть... усуне, скажемо, ті несовершенства, які наразі існують в законі. Це вже з власного досвіду можемо сказати. І дасть розширити той інструментарій, який, ну, по певним, скажімо, обставинам не використовується в державних банках, а саме прощення боргу.

На рахунок Кабінету Міністрів, чому це, ну, є думка, що це перекладають на Кабінет Міністрів. Ну, я не зовсім згідна, оскільки Кабінет Міністрів він є акціонером державних банків. І він в принципі має право встановлювати якісь верхньорівневі критерії для прощення боргу, рівно як, наприклад, користування чи відсудження об'єктами державної власності.

Звісно, Кабінет Міністрів як акціонер він не в праві втручатися в конкретні процедури з конкретними боржниками, бо це вже є господарська діяльність банку, і це вже поза компетенцією Кабінету Міністрів. Але затвердити якісь верхньорівневі критерії, це спростить, скажемо, спростить прийняття рішення повноваженими органами банку на прийняття рішення щодо прощення частини боргу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Ірина Романівна.

Прошу пан Руслан Євгенійович, потім – Павло Олександрович.

ДЕМЧАК Р.Є. Колеги, все ж таки пропоную відправити законопроект на доопрацювання автору, це Кабінету Міністрів. Можливо, навіть нам подати альтернативний, ну, не альтернативний, а новий законопроект. Дві позиції. Це все-таки обмеження Кабінету Міністрів. Ми, дійсно, для чого ми створюємо наглядові ради?

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

ДЕМЧАК Р.Є. Да. Якщо ми зараз будемо приймати Закон про встановлення граничних критеріїв прощення боргу. Це перше.

І друге. Все одно не попали продовження, те, що Національний банк просив, ну, його ініціатива продовжити термін дії цього законопроекту.

Два таких глобальних моменти, які дають підстави вважати, що блок краще відправити на доопрацювання, а не чекати другого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Павло Олександрович.

РІЗАНЕНКО П.О. Я підтримаю абсолютно пропозицію відправити на доопрацювання. А до того опрацювання провести у нас, заслухати у нас в комітеті і заслухати Мінфін, державні банки, Національний банк на тему як же ж відбувались реструктуризації ті, що були реалізовані, щоб ми розуміли наслідки того, що ми прийняли і що нам пропонується доповнити.

Ще раз повторю, віддавати кредит 450 мільйонів доларів під 1 відсоток без будь-яких застав – зрозуміло, що це була за дія. А сьогодні його ще й реструктуризувати на таких прекрасних умовах. Ну, я вибачаюсь, можна було кивати на злочинну владу тоді, яка видавала цей кредит, але схоже, що уже, я вже не можу зрозуміти, хто тоді злочинна влада, яка реструктуризує цей кредит, просто крадіям.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Було ще звернення до Наталії Борисівни. Якщо у вас є можливість відповісти, будь ласка. Будемо завершувати.

СТРАХОВА Н.Б. Ну, насамперед, хочеться зазначити, що умови і граничний критерій, які прописані, да, в законі, то тут не передбачалось, що Кабінет Міністрів буде приймати якісь окремі рішення відповідно до прощення боргу по якимось боржникам. Малось на увазі, що це будуть загальні якісь принципи, які в праві, в принципі, правильно сказала Ірина, що в праві встановлювати акціонер. На сьогоднішній день у нас при Раді фінансової стабільності створено комітет, робочу групу, по безпосередньо питанню з непрацюючими кредитами. І ми так домовлялися, що ці принципи ми будемо розглядати безпосередньо на Раді фінстабільності. Тобто це будуть загальні такі, скажімо, не конкретно до кожного випадку, загальні принципи, якими мають керуватися банки. Тому ми згодні доопрацювати цю норму, при доопрацюванні проекту до другого читання, доповнити нормою про те, що закон буде подовжено ще на два роки, якщо банки зацікавлені відповідно до цього.

Хвилиночку, якщо можна. Відповідно да, ви праві, що на сьогоднішній день у нас впроваджується зовсім інша система корпоративного управління, і те, що буде безпосередньо належати до вищого органу управління, безпосередньо до Наглядової ради, при прийнятті рішень, то це буде здійснювати безпосередньо Наглядова рада, яка буде складатися з незалежних членів вже відповідно до нового закону. Кабінет Міністрів, я кажу, це буде тільки рамочні якісь принципи, які мають... На сьогоднішній день, я думаю, що і Національний банк для банківської спільноти також буде якісь принципи затверджувати відповідно до роботи з непрацюючими кредитами. І ми як акціонери державних банків відповідно маємо теж якісь принципи для державних банків розглянути.

ДЕМЧАК Р.Є. Я вважаю, що у Мінфіну як акціонера є достатньо механізмів через рішення акціонерів, через розширення... тобто зміни до статутів, через розширення повноважень виконавчих органів, Наглядової ради і правління приймати такі рішення. І це не потребує саме законодавчого врегулювання, саме прописання це в законі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, будемо завершувати. Давайте я підведу підсумки нашої дискусії.

Найперше, я думаю, що навіть тих біля 10 відсотків, які ми зуміли реструктуризувати проблемку протягом цих майже двох років, вже непогано. Чи закон радикально змінить ситуацію? Ні. Тут правий Віктор Романюк, я думаю, що навіть зараз я погоджуюсь, що ми би внесли і ці зміни, і ще деякі. Я теж не вірю, що він радикально змінить ситуацію, хоча нам треба радикально змінювати.

В чому проблема, чому сьогодні у нас дискусія чи Кабмін тут зафіксувати, чи достатньо прав наглядових рад? Колеги, найважливіша проблема, яка сьогодні не дозволяє нам рішити проблемку, це те, що як тільки в державних банках ми хочемо хоча би на одну гривню зменшити заставну вартість цього "стаканчика" і прийmemo якесь рішення, наступного дня приходять слідчий у державний банк і питає, чого ви на одну гривню державу обкрадаєте. Зафіксована то вартість фактична. А ми ж розуміємо, що у заставі цей "стаканчик" вже не коштує тих 10 гривень, який колись був. І сьогодні рішення має бути прийнято неринкове, це може прийняти чи Наглядова рада, чи... Кабмін... не може слідчий ніякий і ніякий прокурор, і ніяких суддя чіпати, бо Кабмін має право приймати своїм рішенням будь-яку процедуру.

Але я хочу сказати це теж неринковий механізм. Ринковий механізм, у нас є зареєстрований законопроект про облігації, забезпечені відокремленими активами, де зафіксована процедура секвестеризації. І де в світі на основі ринкових механізмів секвестеризація регулюється оцією проблемною заборгованістю. Я вам скажу один приклад, щоб ми з вами зрозуміли. Сьогодні в світі я шукав, чи є країна, яка має більшу проблемку, ніж ми. Після навіть програми очищення банківської системи, яку ми вважаємо, що ми провели в Україні в попередні 3 роки, і це подаємо як класну ідею. Ну, немає такої ніде країни, де така велика проблемка є – 55 відсотків, ніде немає.

Чому немає? Тому що там, навіть ми колись були в Японії з, як тільки 5 відсотків починає проявлятися проблемна заборгованість, включаються механізми, і вони, механізми, сьогодні ці працюють. І більше 2-3 відсотків влюбій державі не знайдете, бо працює ринковий механізм. У нас немає ринкового механізму, поки ми його не запустимо, проблему не вирішимо.

Тому, колеги, тут ми почули пропозицію, що давайте відправити на доопрацювання законопроект. Я думаю, що ми можемо це зробити, хай ініціатор внесе ще там і по термінах, могли би вони зафіксувати, плюс Сергій Вікторович зауваження теж дуже правильні сказав.

РИБАЛКА С.В. І терміни щодо доопрацювання, якщо можливо, рекомендуємо терміни, в які він повинен подати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

І тоді я, колеги, дивіться, я думаю, що навіть якщо ми з вами сядемо писати альтернативний законопроект, ми недалеко відійдемо від того, що тут є написано, недалеко. Тому нам нічого не заважає у другому читанні поправляти все, що ми будемо вважати за необхідне. Можемо відправити на доопрацювання, хай Кабмін внесе і по термінах, і те, що сказав Сергій Вікторович, і знову ми розглянемо, і прийmemo рішення. Але стратегічно, я думаю, ми не повинні з вами формувати надзвичайно потужні очікування. Це все-таки не є ринковий механізм, тут, Віктор Миколайович правий. І ми через жили плюс ще продаємо, там, відсотків 5-10, можливо, через жили. Ну, 600 з лишнім мільярдів проблемки ми не списуємо через цей механізм. От і все. А навіть ту, яку сказала Ірина Романівна, що, там, вона не піддається, то ви мусите через ринковий механізм. Ну, іншого виходу немає.

Тому, колеги, я думаю, що ми можемо поставити пропозицію Руслана Євгенійовича, хай доопрацюють, і ми прийнемо на наступному засіданні рішення. Прошу, Сергій Вікторович.

РИБАЛКА С.В. Михайло Володимирович, тільки коли будемо голосувати, давайте зразу ми щоби рекомендували, які терміни, і пропишемо в рішенні. Ми рекомендуємо, щоб вони подали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нацбанк пропонує два роки.

РИБАЛКА С.В. Заслухати. Ні-ні-ні. ... часу ми даємо Кабміну. Треба пришвидшити це.

(Загальна дискусія)

Давайте рекомендуємо, який термін ми дамо Кабміну на те, щоб він повернув вже доопрацьований законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте. Прошу, Віктор Миколайович.

РОМАНЮК В.М. Ми ж все рівно будемо його в зал направляти. Може ми його все-таки прийнемо рішення на доопрацювання в комітеті, і ми тоді спокійно тут підготуємо з урахуванням наших пропозицій. Бо тому що, якщо воно піде на Кабмін, то воно ще рік буде повертатись до нас. Це раз. Це пропозиція не повертати автору, а на доопрацювання в комітет.

І є пропозиція, може би, наприклад, 4 числа, у вівторок, заслухати Спостережну раду і секретаріат щодо ситуації роботи цього органу. Я думаю, що це би було би слушно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. То тоді, друзі, якщо так, то тоді я пропоную просто сьогодні відкласти прийняття рішення. Сьогодні.

РИБАЛКА С.В. Ні-ні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чому?

РИБАЛКА С.В. Ми приймаємо рішення в зал на опрацювання.

_____. *(Не чути)*

РИБАЛКА С.В. Наоборот, ми...

_____. *(Не чути)*

РИБАЛКА С.В. Так, в зал, щоби в залі проголосували на доопрацювання в комітет і ми потім тут його.

_____. Ми могли би перенести його на наступне засідання.

БОЦУЛА Т.А. Я перепрошую. Але звертаю вашу увагу на те, що подання комітету на направлення на доопрацювання не розглядаються Верховною Радою ніколи. І ми маємо розуміти, що якщо буде прийнято таке рішення, то у Кабміну не буде можливості подати доопрацьований, скоріш за все, в найближчий рік.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона права... Якщо ми не даємо позитивного рішення, то сесійна зала не розглядає законопроект.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Тому ми мусимо з вами або прийняти позитивне рішення і після цього до другого читання все правити, як ми вважаємо за необхідне, або відхилити і...

РИБАЛКА С.В. Михайло Володимирович, я знімаю свою пропозицію до першого читання на користь Руслана Євгенійовича, на доопрацювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відправити автору законодавчої ініціативи на доопрацювання. І в термін можемо написати, що до якого числа нехай подадуть поправлений законопроект.

РИБАЛКА С.В. Якого числа, давайте вирішимо. Так давайте питаємо у Кабміну, скільки їм часу треба.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Борисівна, я думаю, тижнів два досить, що там поправляти. Да. Просто там видно треба буде на Кабмін знову нести.

СТРАХОВА Н.Б. Справа в тому, що у нас є регламентні процедури Кабінету Міністрів, вони не дозволяють нам ні за тиждень, ні за два перепогодити, внести на засідання уряду, урядового комітету, це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, тоді добре. Я думаю, що термін треба ставити. Давайте ми скажемо: до кінця грудня мають внести. Ні, ну Кабмін хай поправить і внесе сюди до комітету.

БОЦУЛА Т.А. Він не може внести, поки Верховна Рада не направить на доопрацювання автору. Тобто це значить, що завтра чи післязавтра Верховна Рада на своєму засіданні має прийняти рішення на засіданні голосуванням і тоді Кабмін зможе прийняти до роботи, не раніше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, тому нам треба прийняти рішення, а до другого – правити. Да. Тому я прошу Сергія Миколайовича не знімати своєї пропозиції схвалити за основу і в комітеті до другого доопрацювати. От все.

Хто, колеги, за таку пропозицію? Да, да. Хто за цю пропозицію? Значить, тоді я пропоную: рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення процедури проведення фінансової реструктуризації 9236 прийняти за основу. Співдоповідачем щоб мене призначити, да? Дякую. Прошу голосувати.

Прошу опустити. Хто проти? Хто утримався?

5 – за, 2 – утримались, проти – немає. Рішення прийнято.

РИБАЛКА С.В. Кабмін, ви бачите, які ми конструктивні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую вам.

Все, колеги. Всі, кого запрошували на розгляд цього питання, ми вам дякуємо. А у нас друге питання. Да, да. Значить, колеги, що стосується...

(Загальна дискусія)

РИБАЛКА С.В. Давайте на наступний вівторок, так? Можна?

РІЗАНЕНКО П.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте. То тоді, колеги, я погоджуюсь. Тут пропозиція Павла Олександровича. Ігор Михайлович, підготуйте звернення від імені комітету, і ми їм напишемо, хай дадуть інформацію. І ми потім на основі тої інформації ознайомимся, включимо швидше за все, побачимо, що там буде в порядок денний і поговоримо як ми це обговоримо.

..... Єдине, що репліка. Колеги, ми ж розуміємо, що ми М ж розуміємо, що Якщо вже ми хочемо здійснити або направляти *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, заслухаємо. Зрозуміло, но ми маємо бути аргументовані, Віктор Миколайович, ми маємо бути аргументовані. Навіть... посилати до прокуратури, то треба мати аргумент.

Колеги, друге питання, у вас воно зафіксоване. Я хочу, щоб ми з вами порадилися. Значить, в чому полягає суть? Ми з вами проголосували Закон про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення функціонування фінансового сектору в Україні. Значить, нам з вами треба, значить, визначитися щодо представника комітету у конкурсній комісії. Вам роздано матеріал, ви його маєте. Інформаційну довідку ви бачите. Тут прописані і дати, терміни по дорученню і так далі.

Значить, давайте спочатку порадимось щодо визначення представника комітету у конкурсній комісії. Значить, враховуючи, що комітет має подати кандидатуру до 10 січня 19-го року, там в нас так виписано, це ми голосували з вами. Але те, що в період з 24 грудня до 13 січня у нас непленарний період, і кандидатури до конкурсної комісії бажано все-таки визначитися до 21 грудня. Бо потім після 24-го нас просто до 10-го не буде, ми не можемо фізично зібратися.

Тому, перше, що я хочу, щоб ми з вами узгодили, чи ми погоджуємося, що беремо на себе зобов'язання до 21 грудня 2018 року, фактично місяць термін, щоб визначитися із кандидатурою представника комітету в конкурсній комісії. Один, один.

Тому тут я хочу, щоб ми зрозуміли, що Кабмін зараз має затвердити відповідні вимоги. Ми ж теж це знаємо. Хочу сказати, що очікується, що 28 листопада Кабмін затвердить такі відповідні вимоги, і ми зможемо з вами домовитися, що якщо так, 28-го будуть вони затверджені, і ми десь з наступного дня можемо мати чи, там, через два дні мати ці конкурсні вимоги, ми можемо говорити про те, що подавати документи кандидати могли би до 14 грудня, тобто два тижні їм дати, навіть трохи більше. І потім собі ще залишити тижні на те, щоб ми визначилися. От приблизно таким чином. По кандидатурі на представника комітету у конкурсну комісію.

Якщо це так може бути, то тоді в нас получається, треба буде сформулювати перелік документів, які подавати кандидати, Ігор Михайлович, треба, в нас десь уже є, так що нам треба буде перелік, да, щоб ми...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

Ми мусимо потім доручити секретаріату провести перевірку відповідності кандидатів тим вимогам, які в нас будуть схвалені. І після цього провести консультації в комітеті, заслухати кандидатів і визначитися щодо призначення представника комітету у конкурсній комісії. Тут уже шляхом відкритим чи таємним голосуванням, як я вже сказав, це може бути і 17-го до 21 грудня, в оцей період ми можемо зібратися і прийняти рішення.

От такий може бути механізм. Щось я опустив чи ні, Ігор Михайлович? Все нормально?

ПРИЙМА І.М. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

Тепер представник комітету у наглядових радах державних банків. Що я тут хочу сказати. У нас там до 10 лютого, правильно сказав Павло Олександрович. І тому теж, до речі, у нас з 24 грудня до 13 січня і з 21 січня до 3 лютого є непленарний період, там теж в нас великий. І конкурс тому необхідно оголошувати нам якомога швидше, і мати зібрані пакети документів кандидатів хоча би до кінця 2018 року нам треба було б. Тут може бути такий період.

Якщо так ми поступимо, тоді буде можливість провести перевірку відповідності кандидатів вимогам закону, направивши відповідні запити до Національного банку України. Це щоб ми звірили. До 10 лютого буде два пленарних тижні – 15-18 січня і 5-8 лютого – для проведення обговорень кандидатів та прийняття рішення в нас може бути. От такий може бути.

Тому що пропоную, виходячи з цього, як розклад лягає. Оголосити конкурс у члени наглядових рад державних банків з терміном подання заявок та пакетів документів до 21 грудня.

Дальше. Визначитися нам треба з вами, чи може одна особа подавати до наглядових рад кількох банків. Умовно, Іваненко хоче і до "Ексімбанку", і хоче до "Ощадю". Ми це сприймаємо чи не сприймаємо, як нам тут діяти. Да, будемо знати після 21 грудня, Олександр Олександрович.

Тому теж треба буде сумувати відповідний перелік документів, які мають подати кандидати. Це секретаріат наш зробить, Ігор Михайлович. Потім знову ж таки провести перевірку формально відповідності кандидатів вимогам закону. І направити запит до Національного банку для підтвердження цих всіх відомостей. І в період з 15 січня до 8 лютого ми в комітеті можемо провести відкрите обговорення кандидатів за їх участі і визначитися щодо призначення шляхом голосування. Теж чи відкритим, чи таємним будемо з вами, можемо зараз приймати, можемо потім радитися, як ви вважаєте.

Ось такий може бути механізм по другій частині, це рекомендація комітету до наглядових рад. Немає заперечень? Тому...

_____ . (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, в нас є. Да, час є. Тому, Ігор Михайлович, заперечень до такої пропозиції немає. Беремо в доопрацювання. Формуєте вимоги, все, як це є, і запускаємо. Дякую.

І останнє, колеги. У нас розклад засідань... Ні, за це не голосуємо поки. Ми обговорили механізм. Хай, Ігор Михайлович, все у відповідності до закону, бо має бути Кабмін своїм рішенням. І коли ми тоді будемо все це мати, ми тоді ми побачимо, треба нам проголосувати чи ні. Хай дадуть документи. Да, да.

Розклад засідань комітету на грудень у вас є, колеги? 4 грудня, 5 грудня, 18 і 19 грудня. Є. Заперечень немає.

ДЕМЧАК Р.Є. Колеги, ми будемо в четвер розглядати зміни до закону... до різних законодавчих актів щодо посилення захисту прав споживачів фінансових послуг (№ 2456-д). І від Національного банку тут поступила пропозиція зачитати просто з трибуни, хочу вас проінформувати: перше – це стосовно фінансової грамотності, друге – це стосовно заробітної плати Ради Національного банку. Я хочу просто зачитати, проінформувати, якщо будуть заперечення...

Будь ласка. У Законі України "Про Національний банк України" доповнити статтю 7 Закону "Про Національний банк України" новими пунктами 34, 35 такого змісту: "Здійснює захист прав споживачів фінансових послуг, що надаються банком, а також іншими фінансовими установами та особами, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю, яке здійснює Національний банк України, організовує роботу та здійснює заходи підвищення рівня фінансової грамотності населення".

Частину першу статті 8 викласти в такій редакції: "Рада Національного банку є одним із керівних органів Національного банку, який відповідно до Конституції України розробляє основні засади грошово-кредитної політики та здійснення контролю за проведенням грошово-кредитної політики".

Пункт 2 частини першої статті 9 слово "чотирикратний" виключити, а слово "місяць" замінити словом "рік".

Як буде... я по суті тоді скажу, Віктор, щоб було зрозуміло. Сьогодні зарплата у Ради Національного банку має складати чотиримісячну ставку члена правління. Чотиримісячну, не більше. А ми хочемо прирівняти її до річної. Річна не може бути більше чим... Якийсь казус. Видно, там просто ми не чітко прописали.

(Загальна дискусія)

Не менше. Тому що зараз чотиримісячна. Тобто вищий орган, який заробляє 40 відсотків... не 40, а 28 відсотків від...

...сказати, що банківська спільнота це точно підтримає. Тому ми отримуємо, я думаю, як би підтримку ринку однозначно. Тому треба виносити да і все.